

საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრი

ბრძანება N 2-88

08/02/2022

ქ. თბილისი

ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ფუჭი ქანების №13 სანაყაროს გაფართოების პროექტის ფარგლებში, ხევის ნაპირსამაგრი სამუშაოების განხორციელებაზე სკრინინგის გადაწყვეტილების შესახებ

საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ, გზმ-ის ჩატარების საჭიროების დადგენის მიზნით, საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წარმოდგენილია ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, ფუჭი ქანების №13 სანაყაროს გაფართოების პროექტის ფარგლებში, ხევის (მდ. ვანცაძისდელის) ნაპირსამაგრი სამუშაოების განხორციელების სკრინინგის განცხადება.

წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ფუჭი ქანების №13 სანაყარო განკუთვნილია საერთაშორისო მნიშვნელობის E60 (თბილისი-სენაკი-ლესელიძე) საავტომობილო გზის ქვ. წევა - ბორითის მონაკვეთის (F3) სამშენებლო სამუშაოების პროცესში წარმოქმნილი გამონამუშევარი ფუჭი ქანების მუდმივი დასაწყობებისთვის. სანაყარო მდებარეობს ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, სოფ. განთიადის მიმდებარედ, მდ. ძირულას მარცხენა შენაკადის, ხევის ხეობაში. ხევთან სიახლოვის გამო, სანაყაროს დატბორვისა და ეროზიისგან დაცვის მიზნით, გათვალისწინებულია ხევის ნაკადის მიმართულების ცვლილება, ისე რომ წყლის ნაკადი არ მოხვდეს სანაყაროს პერიმეტრზე, რისთვისაც დაგეგმილია სანაყაროს ტერიტორიის მაღალ ნიშნულეზე მცირე ზომის წყალმიმღებისა და წყალგამყვანი არხის მოწყობა. წყალმიმღების საშუალებით მდინარის ბუნებრივი ჩამონადენი გადამისამართდება საპროექტო წყალგამყვან არხში და დაუკავშირდება ხევის ბუნებრივ კალაპოტს.

საპროექტო წყალგამყვანი არხის დერეფნის საწყისი და ბოლო წერტილების GPS კოორდინატებია: X – 349184; Y – 4661793 და X – 348655; Y – 4661696. არხი მოეწყობა სანაყაროს პერიმეტრის საზღვრებში. საპროექტო არხის საფუძველს წარმოადგენს დასაწყობებული გამონამუშევარი ქანები. სკრინინგის განცხადებას თან ახლავს წყალგამყვანი არხისა და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურის (მათ შორის წყალმიმღებისა და ჩამქრობი ჭის) shp ფაილები. საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს 150 მეტრის დაშორებით.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, წყალგამყვანი არხის სიგრძე იქნება 630 მ, სიგანე - 10 მ (გვერდულების ჩათვლით - 11.2 მ). არხი მოეწყობა ზღვის დონიდან 220-285 მ ნიშნულეზე შორის. დაბალ ნიშნულეზე, სადაც არხის სიმაღლე მცირდება და არხის დერეფანი უერთდება ხევის არსებულ კალაპოტს, მოსალოდნელი იქნება წყლის ნაკადის სწრაფი დინება, შესაბამისად აღნიშნულ მონაკვეთზე უსაფრთხოების მიზნით, არხის ფსკერი მოწყობილი იქნება მონოლითური B-20 კლასის ბეტონით, ხოლო შედარებით

მაღალი ნიშნულის მქონე მონაკვეთებზე - ფლეთილი ქვებით, რომლის ქვეშ განთავსდება ფილტრაციის საწინააღმდეგო ფირი, რაც უზრუნველყოფს სანაყაროს ზედმეტად დატენიანებისგან დაცვას. არხიდან გამომავალი წყლის ენერგიის ჩასაქრობად და ეროზიული პროცესების პრევენციისთვის, ხევის არსებულ კალაპოტთან, საპროექტო წყალგამყვანი არხის შეერთების ადგილას, გათვალისწინებულია ენერგიის ჩამქრობი ჭის (ზომებით 13x12,4 მ) მოწყობა მონოლითური და არმირებული ბეტონისაგან, რაც უზრუნველყოფს წყლის ენერგიის შემცირებას და ხეობის დამატებითი ეროზიული ზემოქმედებისგან დაცვას.

სკრინინგის განცხადების მიხედვით, საპროექტო ნაგებობების ტიპი და კონსტრუქციები დაპროექტებულია ხევის ჰიდროლოგიური რეჟიმის სხვადასხვა უზრუნველყოფის კოეფიციენტის (1%, 2%, 5%, 10%) საანგარიშო ხარჯების გათვალისწინებით. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, საპროექტო წყალგამყვანი არხი და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურა უზრუნველყოფს ხევის 100 წლიანი მაქსიმალური ხარჯის გატარებას, რაც შეადგენს 31 მ³/წმ-ს.

დაგეგმილი საქმიანობა არ ითვალისწინებს დამატებით სამშენებლო ბანაკისა და მისასვლელი გზების მოწყობას. საპროექტო ტერიტორიამდე მისვლა შესაძლებელია სანაყაროსთვის მოწყობილი საავტომობილო გზების საშუალებით. სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული იქნება საერთაშორისო მნიშვნელობის E60 (თბილისი-სენაკი-ლესელიძე) საავტომობილო გზის ქვ. წევა - ბორითის მონაკვეთის (F3) სამშენებლო სამუშაოებისთვის გათვალისწინებული სატრანსპორტო საშუალებები (თვითმცლელები, ექსკავატორები და ბულდოზერები). არხის მოწყობისთვის საჭირო ბეტონის ნარევის ადგილზე მიტანა მოხდება ავტომაგისტრალის მშენებლობისთვის მოწყობილი ბეტონის კვანძებიდან.

წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, დაგეგმილი სამშენებლო სამუშაოები დაყოფილია ორ ძირითად ეტაპად: პირველ ეტაპზე განხორციელდება წყალგამყვანი არხისა და ენერგიის ჩამქრობი ჭის მოწყობა. აღნიშნულ პერიოდში ხევის ჩამონადენი გატარებული იქნება ბუნებრივ კალაპოტში. მეორე ეტაპზე დაიწყება წყალმიმღების მშენებლობა და ხევის ბუნებრივი ჩამონადენი გადამისამართდება წყალმიმღებში. უსაფრთხოების მიზნით, წყალმიმღები ნაგებობის სამუშაოები განხორციელდება ხევის წყალმცირების პერიოდში. სამშენებლო სამუშაოები გაგრძელდება 3-4 თვის განმავლობაში.

სკრინინგის განცხადებაში წარმოდგენილია ფუჭი ქანების №13 სანაყაროს (მათ შორის საპროექტო ტერიტორიის) საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევის შედეგები და შესაბამისი დასკვნები. წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, საინჟინრო-გეოლოგიური კვლევები მოიცავდა საინჟინრო-გეოლოგიურ დაკვირვებას, საკვლევ ტერიტორიაზე არსებული გეოლოგიური გამიშვლებების აღწერით, მცირე სიღრმის სამთო გამონამუშევრების (შურფები, განაწმენდები) მოწყობით, გამიშვლებებში ქანების ნაპრალიანობის და გამოფიტვის ხარისხის დადგენით, გრუნტების ფიზიკურ-მექანიკური თვისებების განსაზღვრით და ა.შ. საინჟინრო-გეოლოგიური დასკვნის მიხედვით, ხეობის ფერდობები და ფსკერი ლითოლოგიურად წარმოდგენილია მსხვილმარცვლოვანი, ქარსიანი და მეტამორფული გრანიტოიდებით.

წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, წყალგამყვანი ნაგებობის მოწყობა, სანაყაროს მოწყობის შედეგად მოსალოდნელი ნეგატიური გეოლოგიური და ჰიდროლოგიური

პროცესების განვითარების პრევენციულ ღონისძიებას წარმოადგენს, რადგან წყალგამყვანი არხის საშუალებით უზრუნველყოფილი იქნება ხევის ბუნებრივი ჩამონადენის არიდება სანაყაროზე დასაწყობებული გრუნტისგან, რაც უზრუნველყოფს ნაყარი გრუნტის და მიმდებარე ფერდების გადატენიანებისგან/ეროზიისგან დაცვას, ასევე დაბალ ნიშნულზე წყალდიდობისა და მეწყრული მოვლენების განვითარების რისკის შემცირებას. წყალგამყვან არხს მთელს სიგრძეზე გაუკეთდება ფილტრაციის საწინააღმდეგო მოპირკეთება, საწყის დაბალქანობიან უბანზე სპეციალური ანტიფილტრაციული პოლიმერული ეკრანით, ხოლო ბოლო მაღალქანობიან უბანზე - არმირებული მონოლითური ბეტონის მოპირკეთების სახით, რათა არ მოხდეს სანაყაროს ტერიტორიაზე და გამყვანი არხის ფსკერულ ნაწილზე მდ. ვანცაძისღელის წყლის ნაკადის მოხვედრა და თავიდან იქნეს აცილებული მეწყრული პროცესების განვითარება. წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, პროექტის განხორციელების შედეგად, გრძელვადიან პერსპექტივაში შენარჩუნებული იქნება სანაყაროს პერიმეტრისა და მიმდებარე ფერდობების საინჟინრო-გეოლოგიური სტაბილურობა. წყალგამტარი არხის ექსპლუატაციის პერიოდში გაკონტროლდება არხის გამტარუნარიანობა. არხში მასალის ჩამოშლის შემთხვევაში ოპერატიულად განხორციელდება დასუფთავების სამუშაოები.

სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების პროცესში, მდინარის დაბინძურების ძირითადი რისკები დაკავშირებული იქნება გაუთვალისწინებელ შემთხვევებთან, როგორცაა: ნარჩენების არასწორი მართვა, ტექნიკისა და სატრანსპორტო საშუალებების გაუმართაობის გამო ნავთობპროდუქტების დაღვრა. წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად, აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებით, განხორციელდება კონტროლი. რაც შეეხება ექსპლუატაციის ეტაპს, ხევის ჩამონადენის მოქცევა მოხდება მაქსიმალური წყალგამტარობის მქონე ბეტონით მოპირკეთებულ არხში, რაც შეამცირებს ეროზიულ ზემოქმედებას, შესაბამისად შემცირდება წყალში არსებული შეწონილი ნაწილაკების რაოდენობაც.

წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, მდინარის იქთიოფაუნაზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. ხევი (მდ. ვანცაძისღელე) ჰიდროლოგიური რეჟიმის გათვალისწინებით, ღარიბია იქთიოფაუნის თვალსაზრისით. ხევი, მისი მცირე დებიტიდან გამომდინარე (ხევი ხშირ შემთხვევაში მშრალია), რომელიმე სახეობის თევზის არსებობისთვის ხელსაყრელი გარემო არ არის. საპროექტო წყალგამტარი არხი უზრუნველყოფს ჩამონადენის სრული მოცულობით გატარებას სანაყაროზე დასაწყობებული მასალის გვერდის ავლით. ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, წყლის რესურსებზე და წყალთან დაკავშირებულ ფაუნის წარმომადგენლებზე, უარყოფითი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

სკრინინგის განცხადების თანახმად, მშენებლობის პერიოდში წარმოიქმნება მცირე რაოდენობით ნარჩენები (ძირითადად ბეტონის და ლითონის ნარჩენები). პროექტის ფარგლებში წარმოქმნილი ნარჩენების მართვა განხორციელდება საერთაშორისო მნიშვნელობის E60 (თბილისი-სენაკი-ლესელიძე) საავტომობილო გზის ქვ. წევა - ბორითის მონაკვეთის (F3) პროექტისთვის შემუშავებული ნარჩენების მართვის გეგმის შესაბამისად. წყალგამყვანი არხის მშენებლობის შედეგად, ნარჩენების წარმოქმნით და გავრცელებით, გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის.

წარმოდგენილი ინფორმაციის მიხედვით, დაგეგმილი საქმიანობის ფარგლებში ბიომრავალფეროვნებაზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. სამშენებლო სამუშაოები შესრულდება უკვე არსებული სანაყაროს ფარგლებში, სადაც

აღინიშნება ძლიერი ანთროპოგენური ზეწოლის კვალი და ტერიტორია ღარიბია მცენარეული საფარით. წყალგამყვანი არხი და მასთან დაკავშირებული ინფრასტრუქტურა განთავსდება არსებულ სანაყაროს ტერიტორიაზე დასაწყობებულ გამონამუშევარ ქანებზე. უშუალოდ წყალგამყვანი ნაგებობების მშენებლობის შედეგად, ბიომრავალფეროვნებაზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. წყალგამტარი ნაგებობების მშენებლობა დამატებით ზემოქმედებას არ მოახდენს ნიადაგის ნაყოფიერ ფენაზე, რადგან საპროექტო ნაგებობების ფუძეს წარმოადგენს გამონამუშევარი ქანები.

საპროექტო ტერიტორიაზე და მის შემოგარენში წარმოდგენილი არ არის არქეოლოგიური ან კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლები.

ნაპირსამაგრი სამუშაოების ჩატარების პერიოდში ატმოსფერულ ჰაერზე ზემოქმედების და ხმაურის/ვიბრაციის გავრცელების წყაროს წარმოადგენს სამშენებლო სამუშაოებში გამოყენებული სატრანსპორტო საშუალებები და დანადგარები. პროექტით დაგეგმილი საქმიანობის მასშტაბის, უახლოეს მოსახლემდე მანძილისა და ხანგრძლივობის გათვალისწინებით, ხმაურისა და ვიბრაციის გავრცელებით გამოწვეული ზემოქმედება არ იქნება მნიშვნელოვანი.

„გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-5 ნაწილის შესაბამისად, სკრინინგის განცხადება განთავსდა სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე. საზოგადოების მხრიდან აღნიშნულ საქმიანობასთან დაკავშირებით წერილობითი შენიშვნები და მოსაზრებები არ ყოფილა წარმოდგენილი.

ხევის ნაპირსამაგრი სამუშაოების განხორციელება უზრუნველყოფს სანაყაროს ტერიტორიის და მდინარის ხეობის დაცვას დატბორვისგან, ეროზიული და მეწყრული ზემოქმედებისგან. დაგეგმილი საქმიანობის სპეციფიკის, ხანგრძლივობისა და მასშტაბის გათვალისწინებით, გარემოზე მნიშვნელოვანი ზემოქმედება მოსალოდნელი არ იქნება, იმ შემთხვევაში თუ სათანადოდ გაკონტროლდება არხის გამტარუნარიანობა, რომ წყალმიმღებისა და წყალგამყვანი არხის, ასევე წყალჩაშვების ადგილზე, მაქსიმალური წყლის ხარჯების შემთხვევაში, ზედმეტი დატენიანების დროს, ასევე არხის მაღალი სიდიდის ქანობის გამო, არ მოხდეს განთავსებული ქანების ძლიერი ეროზიული პროცესების განვითარება და წყალჩამქრობი აუზის წარეცხვა.

ზემოაღნიშნული კრიტერიუმების გათვალისწინებით, „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-6 ნაწილის და ამავე კოდექსის II დანართის 9.8 და 9.13 ქვეპუნქტების საფუძველზე,

ვ ბ რ ძ ა ნ ე ბ :

1. მიღებულ იქნეს სკრინინგის გადაწყვეტილება, რომ ზესტაფონის მუნიციპალიტეტში, საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის ფუჭი ქანების №13 სანაყაროს გაფართოების პროექტის ფარგლებში, ხევის ნაპირსამაგრი სამუშაოების განხორციელება არ დაექვემდებაროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასებას;

2. საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტი ვალდებულია „გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის“ მე-7 მუხლის მე-8 ნაწილის შესაბამისად უზრუნველყოს გარემოსდაცვითი ტექნიკური რეგლამენტებით დადგენილი მოთხოვნებისა და გარემოსდაცვითი ნორმების დაცვა;
3. ბრძანება დაუყოვნებლივ გაეგზავნოს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტს;
4. ბრძანება ძალაში შევიდეს საქართველოს საავტომობილო გზების დეპარტამენტის მიერ ამ ბრძანების გაცნობისთანავე;
5. სკრინინგის გადაწყვეტილების გაცემიდან 5 დღის ვადაში გადაწყვეტილება განთავსდეს სამინისტროს ოფიციალურ ვებგვერდზე და ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ან/და წარმომადგენლობითი ორგანოს საინფორმაციო დაფაზე;
6. ბრძანება შეიძლება გასაჩივრდეს თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიაში (ქ. თბილისი, დ. აღმაშენებლის ხეივანი, მე-12 კმ. N6) მხარის მიერ მისი ოფიციალური წესით გაცნობის დღიდან ერთი თვის ვადაში.

ლევან დავითაშვილი

მინისტრი